

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО – ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної та
наукової роботи Зоря А.Б.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПСИХОЛОГІЯ СТРЕСУ ТА СУЇЦИДОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітня програма: Психологія

Миколаїв, 2022

Робоча програма освітньої компоненти **«ПСИХОЛОГІЯ СТРЕСУ ТА СУЇЦИДОЛОГІЯ»** для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, ОП Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни **«ПСИХОЛОГІЯ СТРЕСУ ТА СУЇЦИДОЛОГІЯ»** погоджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри Петьков В.А.

Робоча програма навчальної дисципліни **«ПСИХОЛОГІЯ СТРЕСУ ТА СУЇЦИДОЛОГІЯ»** погоджено на Вченій раді університету

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Голова ВР Волков М.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Вибіркова	
Мова викладання – Українська мова	Спеціальність 053 «Психологія»	Рік підготовки	
Загальна кількість годин – 150		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
Тижневих годин для: ОФН – 4 ЗФН – 12, 10	Перший бакалаврський рівень	Лекції	
		24 год.	12 год.
		Практичні, семінарські заняття	
		48 год.	10 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		78 год.	128 год.
Індивідуальні завдання			
год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання 150 – год.: 72 год. – аудиторні заняття, 78 год. – самостійна робота (48% до 52%).

для заочної форми навчання – 150 год.: 22 год. – аудиторні заняття, 128 год. – самостійна робота (15% до 85 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Психологія стресу та суїцидологія»

Концепція викладання дисципліни. Однією з актуальніших тем психології є профілактика суїцидальної поведінки. І хоча дані статистики досі невтішні (800 тис. завершених суїцидів і від 8 до 30 млн. спроб суїциду за один рік по всьому світу), в той же час в нашій країні і за кордоном відкриваються і активно працюють з попередження суїцидонебезпечними поведінки різні служби (кризові центри, телефони довіри і т.п.). Удосконалюються методи діагностики суїцидальних намірів, аналізуються причини і фактори суїцидальної поведінки, розробляються психотерапевтичні і психокорекційні програми для роботи з людьми, які відносяться до групі ризику.

Відомо, що спроби самогубства частіше роблять психічно здорові люди, що знаходяться в працездатному віці.

При цьому, на думку провідних фахівців, суїцидальна поведінка не завжди і не цілком визначається тяжкістю життєвої ситуації. Розвиток суїцидальних реакцій, а нерідко і самих психотравмуючих ситуацій, пов'язане з наявністю внутрішньоособистісних факторів, визначених неадаптивних установок, які в несприятливих умовах можуть провокувати виникнення міжособистісних конфліктів і суїцидальної поведінки. Таким чином, прогнозування суїцидальної поведінки з метою первинної та вторинної профілактики суїциду стають одним з основних завдань медичних, освітніх та соціальних установ. Вкрай важливо, не тільки своєчасне виявлення осіб з високою ймовірністю скоєння суїциду, а й оцінка рівня суїцидального ризику у осіб, що вже зробили спробу самогубства.

Отже, введення курсу, **предметом** якого є суїцидальна поведінка, є необхідним при підготовці практичних психологів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: дати уявлення про суїцидологію як галузь теоретичних знань та практичних застосувань, розкриття феноменології суїциду, основних теоретичних, науково-методичних змістовних і технологічних основ роботи соціального працівника з людьми, що знаходяться в кризових ситуаціях, вивчення причин виникнення суїцидальних думок і намірів, освоєння основних психотехнологій консультування і надання психологічної допомоги людині, що знаходиться в кризовій ситуації.

Завдання:

- ознайомити з феноменом суїциду;
- розглянути різні варіанти систематики та типології суїцидальної поведінки;

- обговорити провідні мотиви, причини, предиктори і провокуючі фактори суїциду;
- прояснити методи корекції та превенції суїцидальної поведінки.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, соціологія, культурологія, релігієзнавство, етика, медична психологія, психосоматика, психогігієна, психофізіологія тощо.

Під час вивчення дисципліни «Психологія стресу та суїцидологія» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові:

ФК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

У ході вивчення дисципліни можливо досягнути таких результатів:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання .

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань для розуміння спеціальних розділів психології з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарного зв'язку.

ПРН 11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, тренінгів відповідно до вимог замовника.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб відповідно до віку.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості і вміння узгоджено працювати в аудиторії самостійно та під керівництвом викладача.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, вміло використовувати психотерапевтичні прийоми і прийоми впливу на свідомість і поведінку.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, що визначають професійну поведінку і стосунки з людьми в суспільстві.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 150 год. / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Вступ до суїцидології

Тема 1. Суїцидологія як галузь наукового знання.

Погляд на суїцид в історії людства. Суїцид як релігійна проблема. Суїцид як етична проблема. Суїцид як філософська проблема. Становлення суїцидології як міждисциплінарної науки. Предмет та об'єкт суїцидології. Завдання, проблеми і перспективи психології суїцидальної поведінки в сучасних умовах.

Тема 2. Основні концепції суїцидальної поведінки.

Соціологічна теорія Е. Дюркгейма. Психологічний підхід. Психодинамічна концепція. Природа меланхолії за З. Фрейдом. Теорія інстинкту смерті З. Фрейда. Три форми і три частини суїцидальної поведінки за К. Менінгером. 10 основних рис суїцида за Е. Шнедеманом. Суїцид з точки зору логотерапії В. Франкла. Когнітивно-поведінковий підхід А. Бека. Медична концепція суїцида. Інтегративний підхід.

Тема 3. Проблема суїцидальної та парасуїцидальної поведінки.

Поняття аутоагресивної поведінки. Види аутоагресивної поведінки. Суїцидальна поведінка як форма аутоагресивної поведінки. Проблема парасуїцидальної поведінки в суїцидології. Поняття суїцидальної ситуації.

Кредит 2. Психологія суїцидальної поведінки.

Тема 4. Динаміка суїцидальної поведінки

Періоди суїцидальної поведінки. Особливості досуїцидального періоду. Премсуїцидальний період. Латентний пресуїцид. Суїцидальні думки та суїцидальні тенденції. Суїцидальні наміри. Період реалізації суїцидальних намірів. Типи суїцидальних дій. Суїцидальна ситуація.

Тема 5. Детермінанти суїцидальної поведінки.

Економічний стан як чинник суїцидальної ситуації. Роль сім'ї у формуванні суїцидальної ідеї. Статеві та вікові аспекти суїцидальної поведінки. Негативні події в житті суїцидента: безнадійність, насильство, самотність, травматичні події. Мотиви суїцидальної поведінки. Класифікації мотивів суїцидальної поведінки.

Кредит 3. Практичні аспекти суїцидології.

Тема 6. Оцінка суїцидального ризику.

Ступені суїцидального ризику. Фактори суїцидального ризику. Індикатори суїцидального ризику. Ресурси (засоби вирішення проблем). Особливості діяльності соціального робітника в ситуації суїцидального ризику.

Кредит 4.

Тема 7. Діагностичний інструментарій в суїцидологічній практиці.

Методики оцінки суїцидальних намірів. Шкали оцінки станів. Особистісні опитувальники. Психопатологічний профіль суїцидальної особистості. Прективні методики.

Кредит 5.

Тема 8. Психологічна допомога в суїцидальній ситуації.

Сутність суїцидальної поственції. Кризова ситуація і особливості гострих суїцидальних реакцій. Основні принципи психологічної допомоги у кризовій ситуації. Модель терапевтичної бесіди із кризовим клієнтом. Форми допомоги при суїцидальній кризі: контактна та дистантна. Види дискантної допомоги: телефоне консультування, скриботерапія, консультування on-line. Особливості групової кризової терапії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі					
		л	п,с	лаб	інд	с.р.		л	п,с	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Кредит 1. Вступ до суїцидології													
Тема 1. Суїцидологія як галузь наукового знання. Суїцидальна поведінка в історичному контексті.	10	2	4			4	10	2					8
Тема 2. Основні концепції суїцидальної поведінки.	10	2	4			4	12	2	2				8
Тема 3. Типологія суїцидальної поведінки	10	2	4			4	8						8
Разом за кредитом 1	30	6	12			12	30	4	2				24
Кредит 2.													
Тема 4. Динаміка суїцидальної поведінки	12	2	4			6	16	2					14
Тема 5. Детермінанти суїцидальної поведінки.	18	4	8			6	14		2				12
Разом за кредитом 2	30	6	12			12	30	2	2				26
Кредит 3.													
Тема 6. Оцінка суїцидального ризику.	30	4	8			18	30	2	2				26
Разом за кредитом 3	30	4	8			18	30	2	2				26
Кредит 4.													
Тема 7. Діагностичний інструментарій в суїцидологічній практиці.	30	4	8			18	30	2	2				26
Разом за кредитом 4	30	4	8			18	30	2	2				26
Кредит 5.													
Тема 8. Психологічна допомога в суїцидальної ситуації.	30	4	8			18	30	2	2				26
Разом за кредитом 5	30	4	8			18	30	2	2				26
Всього		24	48			78		12	10				128

5. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Суїцидологія як галузь наукового знання. Суїцидальна поведінка в історичному контексті.	4	
2.	Тема 2. Основні концепції суїцидальної поведінки.	4	2
3.	Тема 3. Типологія суїцидальної поведінки	4	
4.	Тема 4. Динаміка суїцидальної поведінки	4	
5.	Тема 5. Детермінанти суїцидальної поведінки.	8	2
6.	Тема 6. Оцінка суїцидального ризику.	8	2
7.	Тема 7. Діагностичний інструментарій в суїцидологічній практиці.	8	2
8.	Тема 8. Психологічна допомога в суїцидальній ситуації.	8	2
Разом		48	10

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Не передбачено навчальним планом	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Суїцидологія як галузь наукового знання. Суїцидальна поведінка в історичному контексті.	4	8
2.	Тема 2. Основні концепції суїцидальної поведінки.	4	8
3.	Тема 3. Типологія суїцидальної поведінки	4	8
4.	Тема 4. Динаміка суїцидальної поведінки	6	14
5.	Тема 5. Детермінанти суїцидальної поведінки.	6	12
6.	Тема 6. Оцінка суїцидального ризику.	18	26
7.	Тема 7. Діагностичний інструментарій в суїцидологічній практиці.	18	26
8.	Тема 8. Психологічна допомога в суїцидальній ситуації.	18	26
Разом		78	128

8.Методи контролю

Тестові завдання до матеріалу курсу

1 . Три основних типи суїцидального поведінки підлітків:
істинне , афективний , демонстративне виділив

- 1 . А. Г. Амбрумова .
- 2 . Н. Н. Моховиков .
- 3 . А. Є. Личко .
- 4 . К. Хорні .

2 . Акт навмисного самоушкодження , що не призвів до смер -
ті - це

- 1 . Пресуїцид .
- 2 . Парасуїцид .
- 3 . Суїцид .

3 . Загальною метою суїциду є

- 1 . Припинення свідомості.
- 2 . Втеча (егресія) .
- 3 . Знаходження рішення.

4 . « Сепуку » є ритуальним самогубством

- 1 . Індії.
- 2 . Давньої Русі.
- 3 . Імператорському Китаї.
- 4 . Японії .

5 . Суїцидальні задуми - це

- 1 . Продумування способів , місця і часу самогубства.
- 2 . Уявлення, фантазії на тему своєї смерті.
- 3 . Виникнення суїцидальних думок до спроби їх реалі -
зації .

6 . До теорії Зигмунда Фрейда про суїцид відноситься наступне
твердження

- 1 . Бажання померти , вбити , бути вбитим.
- 2 . Несвідоме прагнення людини до духовного переродження
нію .
- 3 . У людині існує два основних потягу: Ерос - інстинкт
життя і Танатос - інстинкт смерті.
- 4 . Людина , потрапляючи в кризову ситуацію , наштовхується на пре -
пятствіє , з якого починається «втеча» до суїциду , втрачаючи -
ється почуття спільності ; між людиною та оточуючими уста -
навливається « дистанція ».

7 . Суїцидоманія - це

1 . Думки , що пов'язані з нав'язливою , понад цінною або маячною ідеєю самогубства і способах його здійснення .

2 . Нав'язливий потяг : завзяте прагнення до вчинення самогубства.

3 . Повторний замах на своє життя і дії, які спрямовані на це , після невдалої суїцидальної спроби .

8 . До ознак , що підвищує ймовірність суїцидальної спроби у підлітка , відносяться

1 . Серйозні конфлікти в навчальному закладі чи сім'ї.

2 . Втечі з дому .

3 . Різкі зміни в зовнішності і поведінці.

4 . Зловживання алкоголем або наркотиками.

5 . Інтерес до літератури релігійно - містичного або філософського характеру , міркування про сенс життя і її цінності.

6 . Почуття безнадії , тривоги , зниження настрою , плач без причини.

7 . Втрата інтересу до улюблених занять .

8 . Захоплення азартними іграми.

9 . 2 , 4 , 6 , 7.

10 . Все вищезазначене .

11 . Нічого з перерахованого вище .

9 . Засновником екзистенціальної теорії суїциду вважається

1 . Е. Шнейдман.

2 . К. Хорні .

3 . А. Адлер.

4 . З. Фрейд .

5 . В. Франкл.

10 . До хибних уявлень про суїцид належать такі з нижче наведених тверджень

1 . Самогубства вчиняють психічно хворі люди.

2 . Самогубство неможливо запобігти.

3 . При наявності в анамнезі суїцидальної спроби , ризик повторної спроби дуже високий.

4 . Ризик самогубства носить короточасний характер ; коли кризова ситуація проходить , зазвичай настає поліпшення .

5 . Ті , хто багато говорять про самогубство , зазвичай його не здійснюють.

6 . Схильність до самогубства неуспадкоується і не є рисою характеру.

- 7 . Схильність до самогубства генетично успадковується .
- 8 . Ті, хто зважився на самогубство, рідко коливаються .
- 9 . Суїцидальна криза може тривати кілька тижнів і навіть місяців.

11 . « Анемічн» самогубство за Є. Durkheim - це

- 1 . Самогубство , яке пов'язане з кризовими ситуаціями в житті , особистими трагедіями : смерть близької людини , втрата працездатності, здібності , втрата майна , нещасна любов .
- 2 . Самогубство , яке скоєне заради блага інших людей , громади.
- 3 . Самогубство , яке пов'язане з яким-небудь конфліктом , неприємлемість соціальних вимог , визначених норм поведінки, що не відповідають власним інтересам .
- 4 . Самогубство людей , які в силу своїх особистісних особливостей не бачать подальших шляхів свого розвитку та відприймають суїцид як природне завершення свого життя.

12 . Психологічним змістом дитячого і підліткового суїцидів є

- 1 . Прагнення привернути увагу до свого страждання .
- 2 . Справжнє бажання померти.
- 3 . Бажання покарати кривдників.
- 4 . Смерть уявляється у вигляді бажаного тривалого сну.
- 5 . Все вищезазначене .
- 6 . Нічого з перерахованого вище ;
- 7 . 1 , 3, 4.

13. Депресія ажитована - це

- 1 . Рухове збудження з афектом тривоги і страху.
- 2 . Депресія , що супроводжується руховим порушенням , іноді доходять до шаленства .
- 3 . Депресія з перевагою явищ психічного і фізич-ського виснаження.
- 4 . Депресія , що розвивається в результаті психічної травми і відображає у своєму змісті травматичну ситуацію .

14 . Наявність суїцидальних думок при розгорнутій клінічній картині депресії є закономірністю

- 1 . Так.
- 2 . Ні.

15. Для « ризикує » суїцидента характерний наступний особистісний стиль

- 1 . Не можуть висловити гнів відносно значущих осіб , що примушують відчувати незадоволеність собою.
- 2 . Переконаність у тому , що у виникаючих проблемах неодмінно є чиясь чи власна вина.

3 . Балансування на грані небезпеки («гра зі смертю ») є привабливим і викликає приємне збудження .

4 . Сприйняття самогубства як нового і привабливого способу виходу з нерозв'язної ситуації.

5 . Переживання порожнечі навколо , смутку або глибокої скорботи.

16 . Передумовою аутодеструктивного поведінки і суїциду є

1 . Апатія .

2 . Невіра в особисті перспективи .

3 . Зниження творчої та вітальної активності в результаті психічної травми.

4 . Все вищезазначене .

5 . Нічого з перерахованого вище .

17. Аутоагресія - це

1 . Нанесення собі тілесних ушкоджень.

2 . Самозвинувачення .

3 . Суїцидальна поведінка .

4 . Агресивні дії , що спрямовуються суб'єктом на самого себе.

5 . Все вищезазначене .

6 . Нічого з перерахованого вище .

18 . До факторів генезу суїциду при психічних розладах відносяться

1 . Психопатологічні порушення.

2 . Вплив навколишнього середовища , що зумовлюють утруднення адаптації або надають прямий психотравмуючий вплив .

3 . Амбівалентне ставлення до суїциду.

4 . Все вищезазначене .

5 . Нічого з перерахованого вище .

6 . 1, 2.

19 . Оцініть ступінь ризику суїциду :

пацієнт пред'являє скарги на пригнічений настрій , висловлює думки про самогубство , при докладному опитуванні : місяць тому був скорочений з роботи , живе один , виплачує кредит за квартиру , немає коштів або планасамобійства

1 . Низька .

2 . Середня .

3 . Висока .

20. Самогубство , яке вчинене заради блага інших людей або суспільства , називається

1 . Фаталіческое .

2 . Анемічне .

3 . Егоїстичне .

4 . Альтруїстичне .

21 . Основною причиною суїцидальних дій по А. Г. Амбрумовой вважається

1 . Соціально - психологічна дезадаптація особистості .

2 . Соматичне захворювання .

3 . Сімейно - побутові труднощі.

4 . Відчуття професійної некомпетентності.

22 . Поственція - це

1 . Допомога суїциденту після невдалої спроби самогубства .

2 . Акт навмисного самоушкодження , що не призвів до смерті.

3 . Процес допомоги сім'ї і друзям після суїциду близької людини.

9. Методи навчання

Традиційні методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод – студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через електронний посібник в «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення; застосовується для передачі великого масиву інформації;

- репродуктивний метод – застосування вивченого на основі зразка або правила, діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто дія виконується на основі інструкцій, приписів, правил в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях;

- метод проблемного викладу – використовуючи різноманітні джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доказів, порівнюючи точки зору, різні підходи, показує спосіб вирішення поставленого завдання, студенти як би стають свідками й співучасниками наукового пошуку;

- частково-пошуковий, або евристичний, метод – організація активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок, процес мислення набуває продуктивного характеру, але при цьому поетапно направляється й контролюється педагогом або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками, найчастіше застосовується як спосіб активізації мислення, порушення інтересу до пізнання на практичних заняттях і колоквіумах;

- дослідницький метод – після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й вимірювання й виконують інші дії пошукового характеру; ініціатива, самостійність, творчий пошук проявляються в дослідницькій діяльності найбільш повно.

Активні методи навчання:

- практичні вправи, у процесі виконання яких студенти моделюють свої дії у різних навчальних і виховних ситуаціях майбутньої професійної діяльності;

- аналіз конкретних ситуацій як індивідуально, так і в малих навчальних групах (6-8 осіб), у ході розбору яких студенти не тільки вчаться формулювати проблеми й ухвалювати рішення щодо них, але й виробляють ряд важливих навичок в області міжособистісної комунікації, групової роботи й лідерства;

- робота в малих навчальних групах, у ході якої студенти виконують практичні вправи, розбирають конкретні ситуації, готують групові проекти й беруть участь у ділових іграх; така робота допомагає студентам освоювати рольову поведінку, учитися ефективному спілкуванню й обміну досвідом, виробляти лідерські якості.

- ділові ігри носять комплексний характер і проводяться для студентів на основі закордонних методик, сприяючи більш глибокому розумінню й ефективному закріпленню вивчених ними дисциплін.

Широко використовуються методи відео й комп'ютерної комунікації.

10.Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Комплексна діагностика знань, умінь та навичок студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного і підсумкового контролю знань (заліку).

Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Періодична форма контролю – виконання комплексних контрольних робіт, розробка проектів, колоквіуми, творчі роботи.

Форма підсумкового контролю – залік на основі суми балів набраних за кожний кредит та складання власне заліку.

Критеріями оцінювання є:

а) при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, емоційність та аргументованість; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

б) при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи; підготовка матеріалу за допомогою комп'ютерної техніки.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни «Психологія стресу та суїцидологія».
 1. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Психологія стресу та суїцидологія».
 2. Методичні рекомендації до підготовки практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Психологія стресу та суїцидологія».

12. Рекомендована література

1. Надання психологічної допомоги молоді, яка схильна до суїциду чи здійснила спробу суїциду: Методичні рекомендації. Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2013. 76 с.
2. Гура С.О. Психологія суїциду / Х. : НУЦЗУ, 2016.129 с. Електронний ресурс. Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/2140201/>
3. Федоренко Р. П. Психологія суїциду / Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. 260 с.Електронний ресурс. Режим доступу: <http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/6653/3/Suicide%20psychology.pdf>.
4. Москалець В., Олійник А. Релігійна віра як антисуїцидальний чинник. Львів. 2018. Том 12. С. 58-75.
5. Войтко В. Характерні особливості суїциду та суїцидальної поведінки: [навчально-методичний посібник]. Кропивницький: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 44 с.
6. Осетрова О.О. Суїцидологія: навч. посіб. Д.: ДНУ, 2016. 183 с. Електронний ресурс. Режим доступу: http://repository.dnu.dp.ua:1100/?page=inner_material&id=1485

7. Суїцидальність в Україні: кримінологічна характеристика та протидія: монографія / В. В. Шкуро ; За наук. ред. д-ра юрид наук., доцента Ю. В. Орлова; Кримінологічна асоціація України. Харків: Панов, 2017. 262 с.

8. Шкраб'юк В. С. Духовна криза як чинник авітальної активності особистості. Збірник наукових праць: психологія. Івано-Франківськ, 2016. Вип.21. С. 71-79.

9. Шкраб'юк В.С., Хрущ О.В. Технології профілактики суїцидальної поведінки дітей та підлітків. Впровадження інноваційної освітньої парадигми в гірських школах Українських Карпат / за наук. ред. М. П. Оліяр. ІваноФранківськ, 2019. С. 389-396.

Допоміжна:

1. Психологія суїциду: Посібник/ за ред. В. П. Москальця. К.: Академія, 2004. 288 с.

2. Рибалка В. Психологічна профілактика суїцидальних тенденцій проблемної особистості / К. : Шкільний світ, 2009. 128 с.

3. Білецька В. В. Девіантна поведінка учнів: форми, прояви, попередження (методичні рекомендації практичним психологам, соціальним педагогам, вчителям загальноосвітніх навчальних закладів) / В. В. Білецька. Миколаїв, 2011. 40 с.

4. Блинова О. Є. Психологічні фактори суїцидальної поведінки у підлітковому віці / Актуальні проблеми суїцидології : зб. наук. праць. К., 2002. Ч. 1. С. 31–33.

5. Лебедєв Д.В., Назаров О.О., Тімченко О.В., Христенко В.Є., Шевченко І.О. Психологія суїцидальної поведінки: Посібник/За заг. ред. проф. О.В.Тімченка – Харків, 2007. – 129 с.

Електронний ресурс. Режим доступу:
[http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/5707/1/Психологія %20суїциду.pdf](http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/5707/1/Психологія%20суїциду.pdf)
Інформаційні ресурси 1.http://www.ereading.club/bookreader.php/1023474/Isaev_D._Psihologiya_suicidalnogo_povedeniya.html2.
2.
http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/671/Zmist_Vstup.pdf

14. Інформаційні ресурси

1. <http://www.pobedish.ru/>
2. <http://www.nosuicid.ru/>
3. <http://www.oksanochka.com>
4. <http://www.lossofsoul.com/>
5. <http://palata6.net/>